

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Literatura dziecięca Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

<p>Kierunek studiów Filologia polska</p> <p>Specjalność Specjalność nauczycielska</p> <p>Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej</p> <p>Poziom studiów studia pierwszego stopnia</p> <p>Forma studiów studia stacjonarne</p> <p>Profil studiów profil ogólnoakademicki</p>	<p>Cykl dydaktyczny 2023/24</p> <p>Kod zajęć 03FPLNAUS.12S.12512.23</p> <p>Języki wykładowe polski</p> <p>Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy</p> <p>Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe</p>	
<p>Koordynator zajęć</p>	Sylwia Karolak, Beata Udzik	
<p>Prowadzący zajęcia</p>	Anita Gis	
<p>Okres Semestr 2</p>	<p>Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia</p> <ul style="list-style-type: none">• Ćwiczenia: 20, Zaliczenie z oceną	<p>Liczba punktów ECTS 2</p>

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie z podstawowymi zagadnieniami i terminologią literatury dziecięcej ze szczególnym uwzględnieniem jej specyfiki, miejsca w kulturze, w społeczeństwie, w tym — sposobu funkcjonowania we współczesnej szkole;
C2	kształcenie świadomości potrzeby interdyscyplinarnego podejścia do tekstów literatury dla niedorosłego czytelnika;
C3	kształcenie umiejętności analizowania i interpretowania utworów literackich dla dzieci i młodzieży, ze szczególnym uwzględnieniem lektury szkolnej;
C4	kształcenie umiejętności związanych z rozwijaniem nawyków czytelniczych i postaw proczytelniczych oraz zainteresowań lekturowych uczniów szkoły podstawowej;
C5	dostrzeganie i rozumienie kontekstów funkcjonowania lektury szkolnej oraz jej związków z tzw. nowymi mediami.

Wymagania wstępne

Brak

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	przedstawia specyfikę i zadania literatury dla młodego czytelnika, charakteryzuje jej miejsce w kulturze, społeczeństwie, w szkole; wyjaśnia, na czym polega potrzeba interdyscyplinarności rozważań nad literaturą dziecięcą;	D1.W1, D1.W2, D1.W3, D1.W6, FPL_K1_W07, FPL_K1_W14, FPL_K1_W15, FPL_K1_W17	Test, Krótka recenzja ustna pozycji lekturowej. Pisemna interpretacja książki dla młodego czytelnika. Zespołowo przygotowana lista utworów.
W2	omawia wybrane pozycje należące do arcydzieł literatury dziecięcej i młodzieżowej (polskiej i światowej) oraz teksty z literatury najnowszej;	FPL_K1_W13, FPL_K1_W14, FPL_K1_W15, FPL_K1_W17	Test, Krótka recenzja ustna pozycji lekturowej. Pisemna interpretacja książki dla młodego czytelnika. Zespołowo przygotowana lista utworów.
W3	omawia funkcję i rolę nauczyciela w kształtowaniu postaw i zachowań uczniów.	D1.W13, D1.W15, D1.W6, D1.W9, FPL_K1_W07, FPL_K1_W14, FPL_K1_W15, FPL_K1_W17	Test, Krótka recenzja ustna pozycji lekturowej. Pisemna interpretacja książki dla młodego czytelnika. Zespołowo przygotowana lista utworów.
Umiejętności - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U1	potrafi posługiwać się terminologią funkcjonującą w obszarze badań literatury dla młodego czytelnika;	D1.U4, FPL_K1_U02	Test, Krótka recenzja ustna pozycji lekturowej. Pisemna interpretacja książki dla młodego czytelnika. Zespołowo przygotowana lista utworów.
U2	dokonyuje analizy i interpretacji wskazanych / wybranych tekstów w kontekście dziecięcości z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej;	D1.U3, FPL_K1_U01, FPL_K1_U02, FPL_K1_U03, FPL_K1_U07, FPL_K1_U12	Test, Krótka recenzja ustna pozycji lekturowej. Pisemna interpretacja książki dla młodego czytelnika. Zespołowo przygotowana lista utworów.
U3	potrafi wykorzystać wiedzę na temat literatury dziecięcej w procesie dydaktycznym;	D1.U1, D1.U2, D1.U3, D1.U5, D1.U6, D1.U7, FPL_K1_U03	Test, Krótka recenzja ustna pozycji lekturowej. Pisemna interpretacja książki dla młodego czytelnika. Zespołowo przygotowana lista utworów.
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/-a rozwijać postawę refleksyjnego praktyka – podejmuje próby dostosowania książki do potrzeb intelektualnych i emocjonalnych ucznia, jego indywidualnych predyspozycji oraz do zadań przedmiotu;	FPL_K1_K02, FPL_K1_K03, FPL_K1_K06, FPL_K1_K07, FPL_K1_K10, FPL_K1_K12	Test, Krótka recenzja ustna pozycji lekturowej. Pisemna interpretacja książki dla młodego czytelnika. Zespołowo przygotowana lista utworów.

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wokół dzieciństwa – od nieobecności do odrębności (historia dzieciństwa, interdyscyplinarność studiów nad dzieciństwem, rola literatury w rozwoju dziecka).	W1, W3, U2, U3, K1	Ćwiczenia
2.	Literatura dziecięca i młodzieżowa – zagadnienia definicyjne („osobność” literatury dziecięcej, semiotyczna natura tekstów dla młodego odbiorcy; dydaktyzm i artyzm, wiersz dla dzieci, wiersz dziecięcy).	W1, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
3.	Wybrane zjawiska literatury dziecięcej i młodzieżowej w kontekście historycznym. Klasyka literatury dziecięcej i młodzieżowej – tradycyjne i nowe opracowania. Baśń tradycyjna a baśń literacka – różnice i punkty wspólne; złożoność sfery aksjologicznej. Baśniowe inspiracje w literaturze i kulturze polskiej. Przemiany w polskiej poezji dla dzieci (od S. Jachowicza po współczesność)	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
4.	Tendencje w najnowszej literaturze dla młodego czytelnika. Krytyka literatury dla młodego czytelnika. Zagadnienia cenzury oraz tabu. Literatura dziecięca/młodzieżowa a interdyscyplinarne badania kulturowe (np. gender, postkolonializm, wielokulturowość).	W1, W2, W3, U2, U3, K1	Ćwiczenia
5.	Literatura dziecięca/młodzieżowa - w obiegu szkolnym. Kanon lektur. Lektura obowiązkowa - lektura uzupełniająca. Biblioteka szkolna a rozwój czytelnictwa. Propozycja własnej listy lektur.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
6.	Literatura dziecięca i młodzieżowa w perspektywie biblioterapeutycznej. Storytelling.	W1, W3, U1, U2, U3, K1	Ćwiczenia
7.	Wybrane problemy edytorstwa książek dla dzieci. Rola ilustracji w książkach dla dzieci i młodzieży. Komiks. Picture book. Problem sztuki i komercji.	W1, W3, U1, U3, K1	Ćwiczenia
8.	Medialne reprezentacje książki dla dzieci (biblioteki cyfrowe, czasopisma eksperckie, e-książki dla dzieci, strony autorskie, strony wydawnicze, fora internetowe czytelników, blogi literackie; audycje radiowe).	W1, W3, U2, U3, K1	Ćwiczenia
9.	Funkcja i zadania biblioteki szkolnej - zbiory proponowane przez biblioteki, jakie zadania proponuje, promocja książki dziecięcej i czytelnictwa dziecięcego (czytelnik oporny, kryzys czytelniczy klasy IV, sposoby zachęcania do czytelnictwa).	W1, W3, U2, U3, K1	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach, Ustna/pisemna indywidualna interpretacja książki dla młodego czytelnika (1. lektura szkolna, 2. książka spoza listy lektur). Pisemnie zespołowo oprac. propozycja listy lektur (uwzgl. specyfikę adresata i współczesne zjawiska lit.).

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	<p>Warunki zaliczenia to aktywny udział w zajęciach oraz złożenie i zaliczenie prac wymaganych przez prowadzącego zajęcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - krótka recenzja ustna wybranej/wskazanej pozycji lekturowej, - pisemna analiza i interpretacja wybranej/wskazanej książki dla niedorosłego czytelnika, - zespołowo przygotowana lista utworów reprezentujących polską i obcą literaturę dla dzieci (obejmująca 30 pozycji), - zdanie testu. <p>Kryteria oceniania:</p> <p>Ocena bardzo dobry (bdb; 5,0) – student potrafi przygotować pełną oraz bezbłędną analizę i interpretację tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej; swobodnie posługuje się terminologią związaną z obszarem badań literatury dla niedorosłych, w sposób uzasadniony wykorzystuje konteksty innych dziedzin, bardzo dobrze zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury; uczestniczy aktywnie w zajęciach i rozmowie grupowej dotyczącej wyboru lektur szkolnych; uzyskuje bardzo dobry wynik testu.</p> <p>Ocena dobry plus (+db; 4,5) – student potrafi przygotować pełną analizę i interpretację tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej, swobodnie posługuje się terminologią związaną z obszarem badań literatury dla niedorosłych, w sposób uzasadniony wykorzystuje konteksty innych dziedzin – w pracy pojawiają się drobne usterki do skorygowania; dobrze zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury; uczestniczy aktywnie w zajęciach i rozmowie grupowej dotyczącej wyboru lektur szkolnych, wysoki wynik testu.</p> <p>Ocena dobry (db; 4,0)– student potrafi przygotować dobrą analizę i interpretację tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej z wykorzystaniem narzędzi przyjętych we współczesnej refleksji literaturoznawczej, poprawnie posługuje się terminologią związaną z obszarem badań literatury dla niedorosłych, umiejętnie przywołuje konteksty interpretacyjne – w pracy zdarzają się usterki (merytoryczne lub językowe); dobrze zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury, aktywnie uczestniczy w zajęciach, osiąga dobry wynik testu.</p> <p>Ocena dostateczny plus (+dst; 3,0)– student przygotowuje poprawną analizę i interpretację tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej, formułuje uzasadnione założenia interpretacyjne – w pracy widoczne są usterki i błędy (merytoryczne i/lub językowe); dostatecznie zna zagadnienia teoretyczne i zalecane lektury; w czasie zajęć pracuje w nierównym tempie, osiąga średni wynik testu.</p> <p>Ocena dostateczny (dst; 3,0)– opracowana przez studenta analiza i interpretacja tekstu z zakresu literatury dziecięcej i/lub młodzieżowej zawiera błędy (merytoryczne i językowe) – jednak nie przekreślają one całkowicie założonych celów; niski stopień znajomości zagadnień teoretycznych i zalecanych lektur, słaba aktywność w pracy zespołowej, osiąga pozytywny wynik testu.</p> <p>Ocena niedostateczny (ndst; 2,0)– student nie spełnia kryteriów na ocenę dostateczną.</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. Cieślowski Jerzy, Wielka zabawa (folklor dziecięcy, wyobraźnia dziecięca, wiersze dla dzieci), Wrocław 1985.
2. Gromadzka Beata, Widząc – rozumieć. Dydaktyka polonistyczna wobec edukacji wizualnej, Poznań 2009.
3. Leszczyński Grzegorz, Wielkie małe książki. Lektury dzieci. I nie tylko, Poznań 2015.
4. Molicka Maria, Biblioterapia i bajkoterapia. Rola literatury w procesie zmiany rozumienia świata społecznego i siebie, Poznań 2011.
5. Michułka Dorota. Ad usum Delphini. O szkolnej edukacji literackiej – dawniej i dziś, Wrocław 2013.
6. Nowe odsłony klasyki w szkole. Literatura XIX wieku, red. E. Jaskółowa, K. Jędrych, Katowice 2013.
7. Smuszkiewicz Antoni, Literatura dla dzieci. Podręcznik dla studentów kierunków pedagogicznych, Poznań 2015.
8. Sztuka dziecięca i młodzieżowa a nowe media, red. M. Wróblewski, Elżbieta Kruszyńska, A. Szwagrzyk, Toruń 2015.
9. Waksmund Ryszard, Od literatury dla dzieci do literatury dziecięcej (tematy – gatunki – konteksty), Wrocław 2000.
10. Zabawa Krystyna, Rozpoczęta opowieść. Polska literatura dziecięca po 1989 roku wobec kultury współczesnej, Kraków 2013.
11. Wybrane artykuły z czasopism „Guliwer”, „Ryms”, „Polonistyka. Innowacje”.
12. Powyższa lista ma charakter orientacyjny. Szczegółową listę lektur podaje prowadzący podczas pierwszych zajęć, z uwzględnieniem nakładu czasu pracy studenta przewidzianego na czytanie.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	20
Przygotowanie do zajęć	5
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie pracy pisemnej	15
Przygotowanie do zaliczenia	5
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 60
Liczba punktów ECTS	ECTS 2

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przejścia odpowiedzialności za zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, świata;
FPL_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do pogłębiania świadomości roli wiedzy o języku, literaturze i kulturze rodzimej w budowaniu tożsamości zbiorowej i rozwijaniu więzi społecznych;
FPL_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krzewienia w pracy zawodowej kultury języka i kultury czytelniczej;
FPL_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy, kompetencji oraz umiejętności w wybranym zakresie;
FPL_K1_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych upodobań kulturalnych, zwłaszcza literackich, odnosząc się do nich w pracy zawodowej oraz w celu autoprezentacji;
FPL_K1_K12	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do rozwiązywania problemów i pracy w zespole z wykorzystaniem własnej wiedzy oraz wskazówek ekspertów na rzecz dobra danego środowiska społecznego;
FPL_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać we własnej praktyce badawczej i zawodowej specyfikę tekstów literackich oraz właściwe im funkcje języka;
FPL_K1_U02	Absolwent/ka potrafi porozumiewać się przy użyciu różnych kanałów i technik komunikacyjnych w języku rodzimym i obcym (na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego);
FPL_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje dla celów badawczych lub zawodowych;
FPL_K1_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem tekstów literackich, oraz przeprowadzić ich analizę i interpretację w konkretnym kontekście kulturowym i zawodowym;
FPL_K1_U12	Absolwent/ka potrafi wykazać się znajomością gatunków, konwencji oraz stylów w zakresie twórczego pisanania;
FPL_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe zagadnienia z zakresu historii Polski, a także wpływ historii na rozwój języka, literatury i kultury polskiej;
FPL_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu podstawowe zagadnienia z zakresu historii literatury polskiej od początków do współczesności, co pozwala na interpretowanie wybranych dzieł reprezentatywnych dla poszczególnych epok w odpowiednich kontekstach kulturowych;
FPL_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie w podstawowym stopniu związki kultury, literatury i sztuki polskiej z historią, kulturą, literaturą i sztuką powszechną;
FPL_K1_W15	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane fakty związane z najnowszą literaturą i wydarzeniami życia kulturalnego;
FPL_K1_W17	Absolwent/ka zna i rozumie w podstawowym stopniu zagadnienia związane z nowymi mediami komunikacyjnymi i ich społeczno-kulturowym znaczeniem;
D1.U1	Absolwent/ka potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi
D1.U2	Absolwent/ka potrafi przeanalizować rozkład materiału
D1.U3	Absolwent/ka potrafi identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania
D1.U4	Absolwent/ka potrafi dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów
D1.U5	Absolwent/ka potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy
D1.U6	Absolwent/ka potrafi podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym

Kod	Treść
D1.U7	Absolwent/ka potrafi dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne
D1.W1	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych
D1.W2	Absolwent/ka zna i rozumie podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć
D1.W3	Absolwent/ka zna i rozumie integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania - tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału
D1.W6	Absolwent/ka zna i rozumie metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć - rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym
D1.W9	Absolwent/ka zna i rozumie metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej
D1.W13	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych
D1.W15	Absolwent/ka zna i rozumie potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy